

Inhoud

Voorwoord	5
Inleiding	11
1 Ruziën of discussiëren	13
1.1 Wie beweert, moet bewijzen	13
1.2 Het belemmeren van het geven van een mening	16
1.2.1 Het taboe verklaren van een standpunt	17
1.2.2 Het ad baculum	18
1.3 De persoonlijke aanval	19
1.3.1 De directe beledigende (abusive) ad hominem	21
1.3.2 Ad hominem circumstantial	23
1.3.3 Ad hominem tu quoque	23
1.3.4 Algemene kenmerken van ad hominem	25
1.4 Waar gaat de discussie over?	27
1.4.1 Consistentie	30
Samenvatting	32
2 Hoe onderbouw je een standpunt?	35
2.1 Het innemen van een standpunt	35
2.2 Hoe herken je standpunt en argumenten?	37
2.3 Verschillende typen argumentaties	44
2.3.1 Enkelvoudige argumentatie	45
2.3.2 Meervoudige argumentatie	46
2.3.3 Nevenschikkende argumentatie	47
2.3.4 Onderschikkende argumentatie	49
2.4 Het opsporen van de argumentatiestructuur	50
2.5 Verdieping: relevantie en irrelevantie	52
Samenvatting	59

3	Het model van Toulmin	61
3.1	Voorwaarden voor het geven en beoordelen van een mening	61
3.2	Introductie van het model van Toulmin	62
3.3	De rechtvaardiging	68
	3.3.1 Expliciete en impliciete rechtvaardiging	68
	3.3.2 Rechtvaardiging anders geformuleerd	69
	3.3.3 Verschillende vormen van de rechtvaardiging	70
	3.3.4 Verschillende typen rechtvaardiging	72
3.4	Uitbreiding van het model van Toulmin	81
3.5	De ondersteuning	82
3.6	De modale term en het voorbehoud	84
3.7	Verdieping: het analyseren van langere betogen met behulp van het model van Toulmin	87
	Samenvatting	90
4	Kritische vragen stellen	93
4.1	Het weerleggen van een claim	93
4.2	Vragen stellen om het gegeven in twijfel te trekken	94
4.3	Vragen stellen om een rechtvaardiging in twijfel te trekken	96
	4.3.1 Aanvoeren van uitzonderingen op de rechtvaardiging	96
	4.3.2 Vragen om een ondersteuning	98
4.4	Verdieping: vragen stellen met betrekking tot de relevantie van de rechtvaardiging	100
	4.4.1 Vragen bij kentekenrelatie, vergelijkingsrelatie en causale relatie	102
	4.4.2 Causaliteit en de criteria van Bradford Hill	105
4.5	Verdieping: de logische beoordeling van de relatie tussen claim, gegeven(s) en rechtvaardiging	109
	4.5.1 Consistentie en logische geldigheid	110
	4.5.2 Het model van Toulmin en de formele logica	115
	Samenvatting	118
5	Argumenteren over normen en waarden	121
5.1	Normen en waarden	121
5.2	Feitelijk oordeel of waardeoordeel?	123
5.3	Het opsporen van normen en waarden in betogen en debatten	128
5.4	Het maken van een afweging tussen normatieve standpunten aan de hand van het model van Toulmin	131
5.5	Verdieping: ethiek	133
	Samenvatting	136

6	Het opbouwen van een betoog met het model van Toulmin	139
6.1	Het opbouwen van een betoog	139
6.2	Claim en gegevens	140
6.3	Rechtvaardiging en ondersteuning	143
6.4	Modale term en voorbehoud	145
6.5	Verdieping: de afleidingsregel als rechtvaardiging	147
	Samenvatting	149
7	Tactieken bij het voeren van een discussie	151
7.1	Het voeren van een discussie	151
7.2	Verschuiven of ontduiken van de bewijslast	152
	7.2.1 Het verschuiven van de bewijslast	152
	7.2.2 Het ontduiken van de bewijslast	153
	7.2.3 Algemene kenmerken en hoe erop te reageren	156
7.3	Tactiek van de stroman	158
	7.3.1 Het verminken van een claim	158
	7.3.2 Iemand een fictieve claim in de schoenen schuiven	161
7.4	Ad ignorantiam	163
	Samenvatting	166
8	Wetenschapsfilosofische aannames bij het model van Toulmin	169
	Samenvatting	174
9	Uitwerking oefeningen	175
	Literatuur	183
	Register	185
	Over de auteurs	189